

право земельного сервіту так чи інакше врегульовано воно потребує своєї еволюції і покращення з кожним днем як і інші питання.

Список використаних джерел

1. Бондарчук Н. В. Поняття й особливості земельного сервіту за законодавством України [Електронний ресурс] Н. В. Бондарчук Порівняльно-аналітичне право : електронне наукове фахове видання. 2017. № 1. с. 116–118. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/1_2017/35.pdf
2. Земельний кодекс України: чинне законодавство із змінами та доповненнями станом на 17 березня 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Предчук Т. В. Право користування чужим майном (сервітут) у цивільному праві України. Т. В. Предчук Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. № 6. с. 86–89.
4. Рішення у справі № 306/2154/19 (провадження № 2/306/94/20) Свалявського районного суду Закарпатської області від 27 січня 2020 року. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87226103>
5. Цивільний кодекс України: чинне законодавство із змінами та доповненнями станом на 28 квітня 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

*Підлиська М.
студентка ОС «Магістр»
факультету фінансів та обліку
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
фінансів ім. С.І. Юрія ЗУНУ
Шашкевич О.Л.*

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В КОНТЕКСТІ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Питанням бюджетної децентралізації місцевих бюджетів, планування та виконання їх дохідної частини на сьогоднішній день присвячено багато наукових досліджень. Однак поширення COVID-19 стало форс-мажорною обставиною та критичним деструктивним фактором для багатьох сфер діяльності та економіки країни в цілому. Водночас, поширення коронавірусної хвороби і запровадження у зв'язку з цим ряду обмежувальних заходів та режимів карантину стало основним фіскальним ризиком невиконання планових показників надходжень до місцевих бюджетів у 2020 році.

Загальне зниження ділової активності суб'єктів бізнесу, зростання рівня безробіття та перехід на часткову зайнятість, обмеження туристичної активності зумовили значне скорочення очікуваних

надходжень від податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку, туристичного збору. Додатковий негативний вплив на виконання місцевих бюджетів за доходами мало запровадження законодавчих ініціатив щодо тимчасового звільнення та відстрочення оподаткування за земельним податком та податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та іншими [1, с.180].

Наприкінці 2020 р. завершився процес об'єднання територіальних громад в Україні, водночас одним із актуальних питань залишається фінансове забезпечення їх функціонування, оскільки зберігається значна ресурсна диференціація територій. Це відповідним чином позначається на якості та обсягах публічних послуг. Цільовою метою бюджетної децентралізації є забезпечення зростання фінансового потенціалу територій та максимально можливого вирівнювання міжтериторіальних диспропорцій у фінансових аспектах.

У контексті забезпечення подальшої реалізації реформи бюджетної децентралізації для органів місцевого самоврядування потрібно [2, с. 335; 3]:

– Активізувати роботу щодо подальшого внесення змін до чинних нормативно-правових актів для створення більш практичного та справедливого механізму щодо розподілу трансфертів для бюджетів різного рівня (обласних, ОТГ і районних), а також щодо надання більших повноважень органам місцевого самоврядування в питанні реалізації інноваційно-інвестиційних проєктів (для того, щоб регіони змогли створити конкурентоспроможні підприємства, які будуть прибутковими та дадуть додаткові реальні надходження до місцевих бюджетів, адже існує проблема інфляційних проявів), щодо питань енергоефективності, соціальних послуг, охорони здоров'я тощо.

– Розробити концептуальну програму на рівні держави щодо подальшого реформування механізму формування фінансових ресурсів органами місцевого самоврядування, а саме: надати пріоритет надходженню коштів від місцевих податків і зборів (підвищити частку місцевих податків і зборів у бюджетах місцевих органів самоврядування до показника країн Європейського Союзу – 50–60%).

– Створити нові актуальні механізми з боку держави та надати більші можливості громадськості на місцях для контролю за корупційними проявами, які мають тенденцію до зростання при бюджетній децентралізації на рівні регіонів.

– Забезпечити збільшення нормативу зарахування податку на доходи фізичних осіб в обсязі не менше 80 % до бюджетів територіальних громад, з метою фінансового забезпечення реалізації раніше переданих державою видаткових повноважень на місця, адже таке перекладення навантаження на місцеве самоврядування було здійснено без виділення належних фінансових ресурсів (зокрема, це утримання закладів професійно-технічної освіти; виплата заробітної плати непедагогічним працівникам, утримання закладів середньої освіти,

забезпечення навчального процесу; фінансування комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я; фінансове забезпечення державних соціальних гарантій (пільговий проїзд, пільговий зв'язок тощо); видатки на зовнішнє освітлення та електротранспорт через підвищення тарифів на електроенергію в чотири рази на ці потреби).

– Забезпечити сплату податку на доходи фізичних осіб за місцем здійснення господарської діяльності: як державними органами та установами (податковою та митною службами), так і приватними суб'єктами підприємницької діяльності з метою досягнення справедливого розподілу надходжень податку між відповідними місцевими бюджетами.

– Стимулювати соціально-економічний розвиток територіальних громад через державний фонд регіонального розвитку (далі – ДФРР), а саме передбачивши щорічне зростання обсягів ДФРР; закріпленням за бюджетами територіальних громад 30 % обсягу ДФРР на реалізацію програм і проектів регіонального розвитку сільських, селищних, міських рад відповідно до програм соціально-економічного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, і передбачити розподіл між бюджетами сільських, селищних, міських територіальних громад пропорційно до площі територіальної громади та кількості сільського населення у такій територіальній громаді з рівною вагою обох цих факторів.

Підсумовуючи зазначимо, що реформа бюджетної децентралізації сприяє підвищенню фінансового забезпечення бюджетів місцевих органів самоврядування та надає можливості для зростання конкурентоспроможності регіонів, щоб зробити їх більш інвестиційно-привабливими. Відзначимо, що важливим механізмом додаткового залучення фінансових ресурсів є форма самооподаткування населення об'єднаних територіальних громад, яка дозволить підвищити рівень фінансування проектів комунальної інфраструктури, забезпечить додаткові надходження до бюджету та залучення громадськості до бюджетних процесів, що сприятиме їхній зацікавленості в додатковому акумулюванні фінансових ресурсів та розвитку громади. При цьому зауважимо, що ефективна та прозора бюджетна діяльність на місцевому рівні сприятиме підвищенню соціально-економічного розвитку та фінансової стійкості як регіонів, так і всієї країни.

Список використаних джерел

1. Рябушка Л.Б., Пахненко О.М., Куліш О.В. Фіскальні ризики виконання бюджету міста Суми у зв'язку з поширенням COVID-19. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»* 2020. № 3. с.174-181.
2. Янковський В. А., Шендригоренко М. Т. Доходи місцевих бюджетів в Україні: сутнісна складова та сучасний стан у рамках реформи бюджетної децентралізації. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2020. №11. с. 331-337.

3. Асоціація міст України надала пропозиції до Бюджетної декларації на 2022–2024 роки. URL: <https://auc.org.ua/novyna/asociaciya-mist-ukrayiny-nadala-propozyciyi-do-byudzhethnoyi-deklaraciyi-na-2022-2024-roky>

Свиш А.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент
кафедри цивільного права і процесу ЗУНУ
Труфанова Ю.В.*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ

Загалом наука цивільного права досліджує практику застосування цивільно-правових норм судами та іншими правозастосовними органами. Саме в ході практичного застосування виявляються недоліки і прогалини в цивільно-правовому регулюванні. Крім того, нерідко під впливом різних суб'єктивних факторів деякі правові норми на практиці застосовуються неправильно, в суперечності з їх справжнім змістом. Тому, варто знаходити перспективи розвитку цивільного права як науки.

Питанням пов'язаним із розвитком та дослідженнями цивільно-правової науки (цивілістики) приділяють увагу такі вчені: Е.А. Суханов, Є.Н. Абрамова, Н.Н. Аверченко, Ю.В. Байгушева, Є.О. Харитонов, Р.О. Стефанчук, В.І. Борисова, О.В. Дзера, А.С. Довгерт, Д.В. Боброва, Н.О. Саніахметова та інші.

Дослідити та проаналізувати основні сучасні тенденції розвитку цивільно-правової науки в Україні.

В юридичній літературі наука сучасного цивільного права визначається як система знань про закономірності цивільно-правового регулювання суспільних відносин, тлумачення цивільно-правових норм, результати аналізу й узагальнення практики застосування цивільних норм, суть термінології норм [7].

Цивільне право є складовою частиною права в цілому, одна з його галузей. Тому можна сказати, що цивільному праву властиві такі риси і характеристики, які властиві праву взагалі. У першу чергу треба відзначити, що цивільне право - це сукупність норм, тобто правил поведінки, встановлених або визнаних і підтримуваних державою. Цивільне право, як і право в цілому, впливає на суспільні відносини доведенням до їх учасників відповідних правових приписів, які забезпечені у своєму здійсненні державним примусом чи можливістю його застосування [4, с.6].

Як і будь-яка інша наука, наука цивільного права (цивілістика, доктрина цивільного права) займається вивченням закономірностей, які лежать в основі явищ, що утворюють її предмет. Без наукової основи